

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 2.Pf.20.474/2021/4.

A felperesek:

I.r. felperes, I.r. felperes címe – I. rendű

II.r. felperes II.r. felperes címe – II. rendű

A felperesek képviselője:

Kummer Ügyvédi Iroda, ügyvéd címe, ügyintéző: dr. Kummer Ákos ügyvéd – az I. és II. rendű felperesek képviselőjében

Az alperesek:

I.r. alperes, I.r. alperes címe – I. rendű

II.r. alperes., II.r. alperes címe – II. rendű

Az alperesek képviselője:

Dr. Kovács Loránd Ügyvédi Iroda, ügyvéd címe – az I. és II. rendű alperesek képviselőjében

A per tárgya: sajtó-helyreigazítás

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 31.P.20.918/2021/9/II.

í t é l e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a II. rendű alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az I. és II. rendű felperesek részére egyetemlegesen 9.000 (kilencezer) forint + áfa másodfokú perköltséget, továbbá a Magyar Allamnak külön felhívásra 48.000 (negyvennyolcezer) forint eljárási illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az I. rendű alperest, hogy tegye közzé az ítélet jogerőre emelkedését követően öt nap alatt a portál internetes oldal rovat című rovatában 24 órán keresztül kommentálás nélkül az eredeti cikkel azonos betűszedéssel és betűméretben

„Helyreigazítás a „cikk címe” című cikkünk miatt”

közleményt és erre kattintással tegye közvetlenül elérhetővé a dátum napján

„cikk címe” címmel megjelent cikket, melynek címe alatt a lead felett helyezze az alábbiakat:

„Helyreigazítás:

A cikkben valótlánul állítottuk, hogy I.r. felperes, a párt1 elnöke utasította II.r. felperest arra, hogy kreáljon botrányt a név Arénába tervezett alagút ügyéből.”

Kötelezte a II. rendű alperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt I-II. rendű felperesek javára egyetemlegesen 68.580 forint perköltséget, továbbá, hogy fizessen meg a Magyar Állam javára külön felhívásra 36.000 forint eljárási illetéket.

[2] Ítéletének indokolásában idézte Magyarország Alaptörvénye IX. cikk (2) bekezdésében és (6) bekezdésében, a 2010. évi CIV. törvény (Smtv.) 4. § (1) bekezdésében, 10. §-ában, 12. § (1) bekezdésében, a Pp. 495. § (1) bekezdésében és (2) bekezdésében, 496. § (1) és (3) bekezdésében, a PK 12., 13. és 14. számú állásfoglalásokban, a 37/1992. (VI. 10.), a 30/1992. (V. 26.), a 34/2017. (XII. 17.) AB határozatokban írtakat.

[3] Rámutatott arra, hogy a cikk – a teljes tartalmát vizsgálva – arról szól, azt állítja, hogy az I. rendű felperes utasítást adott a II. rendű felperesnek arra, hogy botrányt kreáljon a név Arénába tervezett alagút ügyéből és azért adott utasítást az államtitoksértésre, hogy ezzel elterelje a figyelmet a saját autóbalesetéről és a sofőrje botrányos ügyeiről. Az alperesek a közlés valóságát meg sem kísérelték igazolni és tévesen hivatkoztak arra, hogy a kifogásolt közlés vélemény, mivel az egyértelműen tényállítás, azt állította, hogy az I. rendű felperes utasította a II. rendű felperest arra, hogy hozzon nyilvánosságra egy, a Nemzetbiztonsági Bizottság elé került ügyet.

[4] A nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1990. évi CXXV. törvény 14. §-a szerint az Országgyűlés a nemzetbiztonsági szolgálatok parlamenti ellenőrzését a Nemzetbiztonsági Bizottság közreműködésével látja el, azaz a Nemzetbiztonsági Bizottság ellenőrzi a nemzetbiztonsági szolgálatokat. A törvény szövege szerint a Nemzetbiztonsági Bizottság elnöke mindenkor csak ellenzéki képviselő lehet. A II. rendű felperes ellenzéki képviselő a pártl tagja és országgyűlési képviselője, aki az általa vezetett Nemzetbiztonsági Bizottság előtt tárgyalt ügyekről csak a Nemzetbiztonsági Bizottság tagjaival egyeztethet, az ott szerzett információkról – amennyiben azok államtitkot képeznek – még az I. rendű felperessel, mint frakciótársával és a pártja elnökével sem beszélhet, nem egyeztethet. A II. rendű felperes a feladatai ellátása során nem utasítható, ennek folytán a Nemzetbiztonsági Bizottság elé került ügyben az I. rendű felperes őt semmilyen módon nem utasíthatta, mivel az I. rendű felperesnek az ügrről tudomása nem volt, tudomása nem is lehetett.

[5] Az I. rendű alperes a cikkben két valós eseményt hozott összefüggésbe minden ténybeli alapot nélkülözően, azt a valós tény, hogy a II. rendű felperes nyilvánosságra hozta a Kormány által titkosítani kívánt, a név Arénába tervezett VIP bejárat, alagút létesítésének tervét, valamint azt, hogy az I. rendű felperes korábban egy személygépkocsi utasaként közúti közlekedési balesetet szenvedett. A közlés a közéleti témában, két közszereplőt érintő témakörben sem tekinthető véleménynyilvánításnak, hanem az két valós tény minden alapot nélkülöző összemosása.

[6] Az I. rendű alperes a sajtószabadság keretében szabadon értékelheti azt a valós tény, hogy a II. rendű felperes nyilvánosságra hozta a titkosítani kívánt, a név Arénába tervezett alagút ügyét és ezzel kapcsolatosan kifejtheti véleményét és megjegyzéseket tehet, azonban nem hivatkozhat a sajtószabadságra és a véleménynyilvánítás szabadságára abban az esetben, ha cselekedetei az önálló felelősséget viselő I. rendű felperes tevékenységét, közéleti megnyilvánulását minden alapot nélkülözően hozza összefüggésbe a II. rendű felperes közlekedési balesetével.

[7] Az elsőfokú bíróság a Pp. 83. § (1) bekezdésében foglaltak alapján rendelkezett a perköltség viseléséről.

[8] Az elsőfokú ítélettel szemben az alperesek éltek fellebbezéssel, melyben annak megváltoztatását és a felperesek keresetének elutasítását kérték.

[9] A másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét a Pp. 369. § (3) bekezdés b), c) és d) pontjaiban foglaltakra alapították.

[10] Álláspontjuk szerint az Alkotmánybíróság és az EJEB gyakorlata alapján a felperesek keresete megalapozatlan. Az EJEB következetes állásfoglalása szerint a politikai véleménynyilvánítások az Emberi Jogok Európai Egyezményének X. cikke kiemelt védelme alatt állnak. Az elsőfokú bíróság tévesen élt a bizonyíthatósági teszt köznap értelemben vett automatikus alkalmazásával, nem szorítkozhatott volna kizárólag a vizsgált kijelentés szó szerinti tartalmának értékelésére. A sajtóközlemény egy politikai vita kapcsán nyilvánította ki véleményét.

[11] A 3217/2020. (VI. 19.) AB határozat kimondja, hogy a közügyek intenzív vitájában részt vevők jogi felelősségre vonásához nem elegendő annak kimutatása, hogy a vizsgált megszólalás bizonyos elemei ténylegesen objektív módon cáfolhatók. A vitatott kijelentés értékelését arra is figyelemmel kell elvégezni, hogy az milyen valódi jelentést hordoz a választópolgárok számára. Ennek az értékelésnek a szemléletét az határozza meg, hogy a közügyek demokratikus vitája során a vita érintettjei a politikai történéseket a maguk összefüggéseiben értelmező polgárok, akik tisztában vannak a pártpolitikai véleménynyilvánítások figyelemfelkeltése és túlzásokra hajlamos jellemzőivel. A mérlegelés tehát egyértelműen túlmutat a kijelentés elemeinek pusztán bizonyíthatósági tesztrel történő vizsgálatán és az ügy valamennyi körülményének értékelését igényli. Ha az egymásra tett kijelentések közvetlenül a közéleti szereplők politikai tevékenységére, programjára, vagy közéleti hitelességére, alkalmasságára vonatkoznak, akkor – még, ha állító módon fogalmazták is meg – vélelmezhető a közlés véleményként való értelmeződése.

[12] A szabad véleménynyilvánításhoz való jog a véleményt annak érték- és valóságtartalmára tekintet nélkül védi, maga a véleménynyilvánítás lehetősége élvez alkotmányos védelmet. Az Alaptörvény a véleménynyilvánítási szabadság megfogalmazásánál nem tesz kifejezett különbséget a tényközlés és az értékítélet között. A véleménynyilvánítás alkotmányos alapjoga nem korlátozódik csupán az értékítéletekre. Az alkotmánybírósági határozatokban kifejtettek szerint a véleménynyilvánítási szabadság alapvető célja annak a lehetőségnek a biztosítása, hogy az egyén mások véleményét formája, meggyőzve másokat saját álláspontjáról. Éppen ezért általában mindenféle közlés szabadságát magába foglalja, függetlenül a közlés módjától és értékétől, erkölcsi minőségétől és többnyire valóságtartalmától is.

[13] Az írásban megfogalmazott megállapítás nem alaptalan. Az elsőfokú bíróság ugyan részletesen taglalja a II. rendű felperes köteletségét a tudomására jutott bizalmas információkat illetően, ugyanakkor éppen ezen információk II. rendű felperes általi nyilvánosságra hozatala súlytalanítja ezen érvelést. Elképzelhetetlen, hogy a II. rendű felperes egy ilyen horderejű ügyben úgy kezdene magánakcióba, hogy azt saját elhatározásából teszi, a pártjának elnöke, az I. rendű felperes tudta, jóváhagyása, utasítása nélkül.

[14] A vélemény sajtó-helyreigazítás tárgya nem lehet, így a kereset elutasításának lett volna helye.

[15] A felperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a II. rendű alperes másodfokú perköltségben marasztalását indítványozták.

[16] Előadásuk szerint az elsőfokú bíróság a tényállást teljeskörűen feltárta, a feltárt bizonyítékokból pedig okszerű következtetéseket levonva hozta meg ítéletét, ennek során sem anyagi, sem eljárási jogi szabályt nem sértett.

[17] Az elsőfokú bíróság mérlegelési jogkörben nem hozott döntést, de a terjedelmét tekintve sajtó-helyreigazítási perben ez nem is elképzelhető. Nem gyakorolható az ügyben a Pp. 369. § (3) bekezdés b) és c) pontjai szerinti felülbírálati jogkörök egyike sem, megalapozatlan azon alperesi érvelés, miszerint nem tényállítás történt, hanem véleménynyilvánítás.

[18] Hasonló közlés miatt a portál Szerkesztőségét a Ítéltábla Pf.I.20.095/2021/4. számú ítéletével jogerősen helyreigazításra kötelezte.

[19] Az elsőfokú bíróság a perfelvételi tárgyaláson meg sem jelent alperesek által nem vitatott tényként fogadta el, hogy nem beszéltek a név Arénába tervezett alagút ügyéről. Megalapozott vélemény is csak valós tényekből levont okszerű következtetés eredményeként jöhet létre és csak akkor lehet megalapozott, ha valós ténybeli alapjai vannak. Amennyiben pedig egy közlés ezen ismérvekkel nem rendelkezik, ha az a formális logika elemi szabályai alapján nem vonható le okszerű következtetésként semmilyen előzményből, az véleménynek nem, csak a tények meghamisításának, hamis tényállításnak értékelhető. A perbeli médiatartalom érintőlegesen sem közölte, hogy mire alapította kifogásolt állítását, ez pedig a helyreigazítási kötelezettség alóli mentesülést kizárja.

[20] Az alperesek fellebbezése nem megalapozott.

[21] A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el. A felülbírálat során a Pp. 380. §-ában megjelölt, az elsőfokú ítélet kötelező hatályon kívül helyezésére okot adó körülményt nem észlelt, mindezek alapján – az elsőfokú ítélet megváltoztatására irányuló fellebbezési kérelemre tekintettel – a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján az ügy érdemében döntött. A felülbírálati jogkörét a Pp. 370. § (1) bekezdésének megfelelően a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között gyakorolta.

[22] A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság ítélete az irányadó anyagi jognak megfelel, a megállapított tényekből az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi következtetés nem vonható le, felülmérlegelésnek nincs helye.

[23] Erre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően helybenhagyta.

[24] A perben sérelmezett írás arról számol be, hogy az I. rendű alperes autóbalesetet szenvedett, ezzel összefüggésben sofőrje botrányos ügyeire utal. Ezzel az eseménnyel hozza összefüggésbe a II. rendű felperesnek, mint a Nemzetbiztonsági Bizottság elnökének tudomására jutott – a név Arénába tervezett alagúttal kapcsolatos – államtitkok eltorzított módon való nyilvánosságra hozatalát, arra következtetve, hogy a II. rendű alperes az információt az I. rendű alperes utasítására hozta nyilvánosságra, „I.r. felperes ezzel kívánta elterelni a figyelmet hétfői autóbalesetéről, az azzal kapcsolatos hivatalos vizsgálatokról, valamint saját sofőrjének botrányos ügyeiről”.

[25] A cikk közérdekű kérdést jár körbe, az államtitok jogosultság nélküli nyilvánosságra hozatalát és az I. rendű felperes autóbalesetét, sofőrjének botrányait teszi kritika tárgyává. Az tehát – tárgyát, aktualitását, a felperesek személyét is figyelembe véve – közügyben történő megszólalásnak minősül, a felpereseket – a Ptk. 2:44. §-ában, továbbá a 7/2014. (III. 7.) és a 13/2014. (IV. 18.) AB határozatban foglaltak alapján – a közügyekre vonatkozó véleménynyilvánítási szabadság kiemelt védelmére tekintettel – az ilyen közérdeklődésre számot ügyben kifejtett vélemények, kijelentések, a hitelességét megkérdőjelező megnyilvánulások vonatkozásában fokozottabb tűrési kötelezettség terheli.

Az Alkotmánybíróság mércéje szerint az értékítéletek és a személyes meggyőződést közvetítő vélemények mindaddig, amíg összefüggésben állnak a közügyekkel, attól függetlenül élvezik a véleményszabadság alkotmányos oltalmát, hogy helyes vagy helytelen, tetsző vagy nem tetsző, értékes vagy értéktelen gondolatokat tartalmaznak. Ezzel szemben a közügyeket érintő, ámde hamisnak bizonyult tényállításokat már csak abban az esetben oltalmazza a véleményszabadság, ha a tényt állító vagy híresztelő jóhiszemű volt. [7/2014. (III. 7.) AB határozat]

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának felfogása szerint amennyiben egy állítás igazságtartalma legalább részben ellenőrizhető, igazolható, akkor tényállításról van szó. A határeseteket az ún. értékítélettel terhelt tényállítások jelentik, az EJEB gyakorlata szerint azonban ezek is a véleményszabadság magas szintű védelmét élvezik. A véleményszabadság oltalma alatt állnak az erős, túlzó jellegű kritikát megfogalmazó és a polemikus stílusban megírt, ámde vékony ténybeli alapokon nyugvó értékítéletek is. Minél határozottabb, erősebb ugyanakkor egy értékítélet, annál szorosabb ténybeli kötődést kell mutatnia.

Tényállítást tehát vélemény is tartalmazhat, hiszen a tények alapján tényekre vont következtetés is minősülhet véleménynek. Ebben az esetben azt kell vizsgálat tárgyává tenni, hogy vannak-e olyan valós tények, amelyek alapján a nyilatkozó kijelentéseit megtehetette.

Vizsgálni azt kell tehát, hogy a valóságnak van-e olyan – akárcsak vékony – szelete, amely a tényre vont következtetést, mint véleményt megalapozottá teszi.

A kifogásolt állítások következtetésként fogalmazódnak meg, így a perben azt kellett vizsgálni, hogy azoknak van-e olyan – legalább minimális, vékony – ténybeli alapjuk, amely azokat okszerűvé, a logika szabályaival nem ellentétben állóvá teszi.

[26] A cikk a közléseket a felperesek tudattartalmára – „utasította”, „el kívánta terelni” – építi és ezeket a tudattartalmakat összefűzve teszi meg tényállításként megjelenő következtetéseit. A tudattartalom a külvilágban megjelenő tényezők alapján igazolható, így bizonyítás tárgya lehet az, hogy az I. rendű felperes utasította-e a II. rendű alperest, mint ahogyan az is, hogy az I. rendű felperes a balesetéről és a sofőrje botrányairól kívánta-e elterelni a figyelmet. A sajtóközlemény azonban semmilyen – a külvilágban megjelenő – tényre nem tár az olvasók elé annak alátámasztására, hogy a nemzetbiztonsági titok nyilvánosságra hozatala az I. rendű felperes utasítására történt. Önmagában az a perben előadott körülmény, miszerint elképzelhetetlen, hogy a II. rendű felperes egy ilyen horderejű ügyben úgy kezdene magánakcióba, hogy azt saját elhatározásából teszi, a pártjának elnöke, az I. rendű felperes tudta, jóváhagyása, utasítása nélkül, kellő ténybeli alapot a következtetés levonására nem szolgáltat, nem igazolja azt, hogy az I. rendű felperes az államtitkot tartalmazó ügrről tudott és ezzel kapcsolatban utasítást is adott a II. rendű felperesnek.

[27] Ezen következtetés okszerűtlensége okán pedig megalapozatlanná válik azon, szintén tényállítás formájában megjelenő következtetés, miszerint az I. rendű felperes ezzel kívánta elterelni a figyelmet az autóbalesetéről, az azzal kapcsolatos hivatalos vizsgálatokról, valamint saját sofőrjének botrányos ügyeiről.

[28] Mindezek alapján az elsőfokú bíróság jogszerűen kötelezte az I. rendű alperest helyreigazítás közzétételére.

[29] Az alperesek fellebbezése nem vezetett eredményre, a felperesek a másodfokú eljárásban teljes pernyertesek lettek. A felperesek fellebbezési ellenkérelmükben költségeiket felszámították, azokat a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (4) bekezdésében írtak szerint kívánták felszámítani, igényüket összegszerűen megjelölték, költségjegyzéket csatoltak. A Fővárosi Ítéltábla a II. rendű alperest a felszámított összeggel egyezően kötelezte a felperes részére másodfokú perköltség megfizetésre a Pp. 83. § (1) bekezdésében írtak alapján.

[30] A II. rendű alperes köteles viselni a személyek polgári jogi védelmével kapcsolatos perekben érvényesülő tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt, az Itv. 39. § (1) bekezdése és 46. § (1) bekezdése alapján számított 24.000 forint fellebbezési illetéket a 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének megfelelően.

Budapest, 2021. szeptember 2.

Dr. Hercsik Zita s.k.
a tanács elnöke

Dr. Kovács Éva s.k.
előadó bíró

Dr. Fintha-Nagy Péter László s.k.
bíró